

ELGESIO KODEKSAS

Viešoji įstaiga „Transparency International“ Lietuvos skyrius (TILS) yra tarptautinės organizacijos „Transparency International“ padalinys, veikiantis Lietuvoje nuo 2000 m. TILS - nepolitinė organizacija, bendraujanti ir koordinuojanti savo veiklą tiek su vyriausybinėmis, tiek nevyriausybinėmis organizacijomis Lietuvoje bei užsienyje.

1. ĮVADAS

Šis „Transparency International“ Lietuvos skyriaus (TILS) Elgesio kodeksas remiasi tarptautiniu „Transparency International“ Elgesio kodeksu, Etiško advokatavimo kodeksu, Interesų konfliktų politika ir bendraisiais „Transparency International“ principais.

TILS parengė šį Elgesio kodeksą, įtraukęs į jo kūrimo procesą visą kolektyvą. TILS kolektyvo nariai yra įsipareigoję laikytis aukščiausių sąžiningumo ir atskaitingumo standartų, veikti nenusižengiant esminėms „Transparency International“ vertybėms ir pagrindiniams principams bei skatinti šių standartų ir principų laikymąsi.

2. TILS ELGESIO KODEKSO TAIKYMO SRITIS

Šis kodeksas skirtas TILS darbuotojams, Tarybos nariams ir dalininkams. Tikimasi, kad asmenys, TILS atliekantys praktiką, dirbantys savanoriškumo pagrindais arba kaip TILS samdomi autoriai, prekių ar paslaugų tiekėjai, taip pat laikysis šio Kodekso nuostatų tiek, kiek jos yra susijusios su jų vykdoma veikla.

3. TILS BENDRIEJI VEIKLOS PRINCIPAI

Mūsų vizija

Lietuva, kurios gyventojai jaučiasi savo šalies šeimininkais

Pagrindiniai mūsų principai

Kaip partnerystės kūrėjai, mes siekiame bendradarbiauti su visais asmenimis ir grupėmis, su pelno siekiančiomis ir nepelno organizacijomis, vyriausybėmis ir tarptautinėmis organizacijomis, įsipareigojusiomis kovoti su korupcija, tiek, kiek tai atitinka mūsų organizacijos strategines veiklos gaires ir prioritetus.

Mes įsipareigojame būti atviri, sąžiningi ir atskaitingi.

Mes įsipareigojame savo veikloje būti demokratiški ir politiškai nešališki.

Mes smerkiame visus nustatytus korupcijos atvejus.

Mes sieksime, kad mūsų organizacijos užimamos pozicijos visada būtų paremtos mūsų nuostatomis ir vertybėmis, patikima, objektyvia ir profesionalia analize ir pagal aukštus standartus atliktais tyrimais, visada viešai skleisime tik tuo paremtą informaciją.

Mes priimsime ir sieksime tik tokio finansavimo, kuris nekliudys mums vykdyti savo veiklos nepriklausomai, išsamiai ir objektyviai nagrinėti problemas. Nepriimsime ir nesieksime finansavimo iš šaltinių, kurie gali būti suvokti kaip neetiški arba tokie yra mūsų vertinimu.

Mes įsipareigojame paisyti pagrindinių teisių ir laisvių ir skatinti kitus jas gerbti.

Įdarbindami asmenis ir formuodami TILS valdymo organus, mes sieksime lyčių balanso.

4. BENDROSIOS PRAKTIŠĖS GAIŠĖS

4.1. Gerojo valdymo uŖtikrinimas

Mes siekiame, kad TILS finansavimo Ŗaltiniai, dalyvavimas vieŖsuosiuose pirkimuose ir TILS ar darbuotojŖ dalyvavimas kitŖ juridiniŖ asmenŖ valdymo organuose nesudarytŖ jokio pagrindo kelti abejones dĖl TILS nepriklausomumo. DĖl Ŗios prieŖasties TILS vadovas įsipareigoja informuoti dalininkus dĖl:

- a. TILS sutarĉiŖ, kuriŖ trukmĖ ilgesnĖ nei 2 metai, pasiraŖymo;
- b. TILS sutarĉiŖ, kuriŖ vertĖ yra didesnĖ nei 10 proc. TILS praĖjusiuŖ finansiniŖ metŖ biudŖeto, pasiraŖymo;
- c. TILS sprendimo dalyvauti vieŖsuosiuose pirkimuose, kuriŖ vertĖ yra didesnĖ nei 10 proc. TILS praĖjusiuŖ finansiniŖ metŖ biudŖeto;
- d. TILS, kaip organizacijos, ir TILS darbuotojŖ dalyvavimo kitŖ juridiniŖ asmenŖ valdymo organuose.

4.1. Santykiai tarp „Transparency International“ skyriŖ

Formuodami mŖsŖ organizacijos pozicijas ir vykdydami savo veiklas, mes aktyviai konsultuosimĖs su tais „Transparency International“ skyriais, kuriuos Ŗios pozicijos ir veikla gali paveikti.

Mes įsipareigojame siekti bendradarbiauti su nacionaliniais „Transparency International“ skyriais ir individualiais judĖjimo nariais visame pasaulyje. Kaip vienas pasaulinis judĖjimas, mes solidarizuojamĖs su kitais „Transparency International“ skyriais ir įsipareigojame susilaikyti nuo veiksmŖ, kurie bet kaip galĖtŖ pakenkti kitiems skyriams arba judĖjimui.

4.2. DarbuotojŖ santykiai

Mes elsimĖs vieni su kitais pagarbiai ir paslaugiai.

Mes nuoŖirdŖiai ir kolegiŖkai bendrausime ir konsultuosimĖs tarpusavyje, siekdami pagelbĖti kiekvienam iš mŖsŖ tiksliai ir efektyviai atlikti prisiimtas pareigas ir įsipareigojimus.

Mes gerbsime savo bendradarbiŖ privatumŖ ir asmeninį gyvenimŖ. Jeigu mums teks dirbti su asmenine bendradarbiŖ informacija, jŖ naudosisime tik tiems tikslams, dĖl kuriŖ bus iš anksto susitarta, ir niekam jos neatskleisime, išskyrus įstatymuose numatytus atvejus.

Sieksime į sprendimŖ organizacijoje priĖmimŖ kiek įmanoma labiau įtraukti organizacijos darbuotojus.

5. INTERESŖ POLITIKA

5.3.1. Bendra politika

MŖsŖ darbe gali iŖkilti konfliktas tarp mŖsŖ asmeniniŖ interesŖ ir TILS arba kitŖ „Transparency International“ skyriŖ interesŖ. Mes įsipareigojame atskleisti tokį konfliktŖ ir jį skaidriai sprĖsti, atsiŖvelgdami į Ŗio Kodekso nuostatas, taip pat, susilaikyti nuo sprendimŖ priĖmimo ar balsavimo dĖl dalykŖ, galinĉiŖ sukelti interesŖ konfliktŖ.

AsmenŖ, atstovaujanĉiŖ TILS, etikos paŖeidimai gali sukompromituoti TILS pastangas kelti valstybĖs pareigŖnŖ, verslininkŖ ir kitŖ asmenŖ etikos standartus. TodĖl bŖtina, kad kiekvienas su TILS susijĖs

asmuo visuomet pagalvotų, ar savo veiksmais nesukelia interesų konflikto arba interesų konflikto regimybės.

5.3.2. Interesų deklaravimas

TILS Tarybos nariai, dalininkai ir darbuotojai turi deklaruoti savo finansinius ir nefinansinius interesus, kurie galėtų sukelti interesų konfliktą, ar galėtų būti vertinami kaip galintys sukelti interesų konfliktą. Toks pareiškimas turi būti atliktas įrašant interesus į deklaraciją pagal iš anksto numatytą formą. Šios interesų deklaracijos prieinamos visuomenei organizacijos interneto svetainėje www.transparency.lt.

Jeigu toks viešumas gali sukelti pavojų asmens saugumui ar turėti kitų reikšmingų neigiamų pasekmių, deklaracijos dalis turi būti įteikta TILS vadovui, kuris turi saugoti ją pas save ir elgtis su ja konfidencialiai. Tokiu atveju viešai prieinamoje deklaracijoje turi būti nurodoma, kad dalis deklaracijos yra nevieša.

5.3.3. Sutartys dėl apmokamo darbo ir mokamų konsultacijų

TILS darbuotojai (įskaitant vadovybę) gali būti įdarbinami kitų organizacijų arba apsiimti joms atlikti apmokamus darbus. Tokiu atveju, jeigu darbas yra susijęs su TILS veiklos sritimi, prieš jį pradėdant būtina gauti aiškų savo vadovo sutikimą (TILS vadovo atveju – gavus dalininkų sutikimą); visais kitais atvejais – apie darbą vadovui būtina pranešti iš anksto.

TILS Tarybos nariai, dalininkai, bendrovės ar kitos organizacijos, kurių akcininkai / valdybos nariai jie yra, TILS apmokamą darbą gali atlikti tik gavus dalininkų pritarimą. Tokiu atveju, Tarybos narys arba dalininkas taip pat turi nusišalinti nuo su jo atliekamu darbu susijusių sprendimų Taryboje arba Visuotiniame susirinkime.

TILS darbuotojai, bendrovės ar kitos organizacijos, su kuriomis jie yra susiję, gali kreiptis ir varžytis dėl „Transparency International“ siūlomų sutarčių dėl apmokamo darbo, jeigu tik jiems nėra suteikiamas pranašumas prieš kitus konkurentus dėl tokio atlikimo. Jie negali naudoti konfidencialios informacijos ir turi daryti viską, kad niekam nekiltų abejonių, kad jie pasinaudojo konfidencialia informacija.

5.3.4. Įdarbinimo, samdymo ir pirkimų procedūros

Mes esame įsipareigoję vykdyti sąžiningas, objektyvias ir nešališkas įdarbinimo, samdymo ir pirkimo procedūras, be to pabrėžiame, kad:

- 1) giminėms, draugams bei organizacijoms, su kuriomis mes, mūsų giminės ar draugai yra susiję, nebus taikomos palankesnės sąlygos;
- 2) mes nesamdysime ir nesudarysime sutarčių su mūsų artimiausiais giminėmis (sutuoktiniais, partneriais, tėvais, vaikais, broliais ar seserimis), o taip pat su Tarybos narių ir dalininkų artimiausiais giminėmis be atskiro dalininkų sutikimo, dalininkų atveju – be atskiro Tarybos pritarimo.

5.3.5. Kaip spręsti galimus interesų konfliktus

Galimus interesų konfliktus turi nustatyti ir apie juos informuoti asmuo, kuriam interesų konfliktas gali iškilti, tačiau apie juos pranešti gali ir kiti TILS arba „Transparency International“ atstovai, vos tik sužinoję apie galimą interesų konfliktą.

Apie galimą savo interesų konfliktą darbuotojai praneša TILS vadovui. Apie galimą vadovo interesų konfliktą darbuotojai praneša dalininkams, o kai tai neįmanoma – TILS Tarybos pirmininkui. TILS vadovas apie galimą savo interesų konfliktą turi pranešti dalininkams.

Potencialų interesų konfliktą turi įvertinti asmuo / asmenys, kuriems apie tai pranešama šio Kodekso numatyta tvarka. Vertinimo metu gali būti nustatyta, kad nėra jokio interesų konflikto arba gali būti nuspręsta, kad (1) toks asmuo neturėtų toliau tęsti vertintos veiklos arba kad (2) ji/jis gali tęsti tokią veiklą, tačiau turėtų nedalyvauti TILS priimant sprendimus, kurie yra arba gali būti susiję su dalyku, dėl kurio kilo konfliktas.

Tuomet, kai asmuo palieka darbo vietą TILS dėl darbo institucijoje, kurios veiklą siekė paveikti dirbdamas TILS, mes stengsimės išvengti bet kokių esamų ar numanomų interesų konfliktų ir sieksime veikti taip, kad tai nesukeltų neigiamų padarinių TILS.

6. DOVANŲ POLITIKA IR PRAMOGOS

TILS darbuotojai jokiais aplinkybėmis nepriima dovanų, svetingumo ar pramoginių paslaugų, paskolų ar padėkų bet kokia kita forma, nepriklausomai nuo tokių dovanų vertės, kai tokia dovana ar svetingumo paslauga gali sudaryti įspūdį ar pagrįstą abejonę dėl įtakos darymo TILS kaip organizacijai ar atskiriems jos darbuotojams, siekiant paveikti TILS vykdomą advokaciją, poveikio sprendimams darymą, prekių ar paslaugų pirkimo procedūras. Tokios dovanos arba paslaugos yra grąžinamos dovanos teikėjui.

TILS ar jo darbuotojų gautos dovanos ir svetingumo paslaugos registruojamos TILS Dovanų registre, kuris skelbiamas organizacijos svetainėje www.transparency.lt.

Visos dovanos, padovanotos TILS atstovams, perleidžiamos TILS nuosavybėn, nebent kitaip nusprendžia TILS vadovas (kai dovana įteikiama TILS vadovui – tokį sprendimą priima Tarybos pirmininkas).

Bet koks TILS parodytas svetingumas turi būti pagrįstas, geros valios ir socialiai priimtinas.

7. KELIONĖS IR TI NUOSAVYBĖ

Oficialios kelionės, į kurias vyksta TILS darbuotojai, yra tiesiogiai susijusios su jų veikla, ir į jas vykstama tik tais atvejais, kai tai yra tiesiogiai susiję su TILS veikla. Atlyginamos tik taupios ir pagrįstos kelionės išlaidos, apmokami tik ekonominės klasės lėktuvo bilietai (nebent kitaip nuspręstų TILS vadovas arba dalininkų atstovas, kai sprendžiama dėl TILS vadovo).

Mes sieksime, kad TILS ištekliai būtų naudojami efektyviai. Mūsų kontroliuojamas turtas bus naudojamas tik TILS tikslų siekimui, o ne jokiais kitais tikslais.

Jeigu asmeninė kelionė prijungiama prie oficialios kelionės, apie tai informuojamas vadovas prieš kelionę, tokiu atveju pats į kelionę vykstantis asmuo padengia visas papildomas išlaidas, susijusias su asmenine kelione.

8. PRIVATI VEIKLA

Mes nedalyvausime veikloje, nesiimsime pareigų ar funkcijų, nesvarbu, ar apmokamų ar neapmokamų, kurios būtų nesuderinamos ar atitrauktų mūsų dėmesį nuo tinkamo pareigų atlikimo,

ar kurie galėtų suteršti TILS arba pasaulinio „Transparency International“ judėjimo reputaciją. Mes taip tvarkysime savo asmeninius reikalus, kad neįsiveltume į veiklą, kuri galėtų pakenkti TILS reputacijai.

Mes nesinaudosime TILS profesiniais santykiais, kad prašytume ar gautume kokių paslaugų ar kitokių privilegijų asmeniniame gyvenime.

Mes sieksime, kad mūsų darbuotojų ir samdomų paslaugų tiekėjų politinė priklausomybė ir/arba veikla nedarytų netinkamos įtakos ar nekliudytų laikytis politinio neutralumo principo, kuris yra TILS ir „Transparency International“ judėjimo skiriamasis bruožas.

9. KONFIDENCIALUMAS IR SKAIDRUMAS

TILS darbuotojai, dalininkai ir Taryba visą TILS gautą informaciją laikys konfidencialia, jeigu jos pobūdis to reikalauja arba kai to aiškiai reikalaujama, ir atitinkamai su ja elgsis. Šis įsipareigojimas galioja ir išėjus iš darbo TILS.

Apie visus priimamus sprendimus ir veiksmus stengsimės informuoti, atsižvelgdami į pirmiau minėtas nuostatas dėl konfidencialumo.

10. PROBLEMOS IŠKĖLIMAS/PRANEŠĖJŲ APSAUGA

TILS skatina atvirą dialogą visais klausimais organizacijos viduje.

Niekas negali būti diskriminuojamas, nubaustas ar gauti papeikimą dėl to, kad informavo apie jam susirūpinimą keliančius dalykus ar prašė suteikti konsultaciją dėl TILS Elgesio kodekso, nepriklausomai nuo to, ar vėliau buvo nustatyta, kad skundas buvo svarus ir pagrįstas, ar ne.

Apie visus susirūpinimą keliančius dalykus, susijusius su TILS darbuotojų elgesiu ar šio Kodekso taikymu, darbuotojai ar kiti asmenys, kurie nenori kreiptis tiesiogiai į asmenį, keliantį jiems susirūpinimą, turėtų kreiptis į TILS vadovą.

Tais atvejais, kai to padaryti neįmanoma arba kai pranešti norima apie TILS vadovą, rekomenduojama pranešti bent vienam iš dalininkų, arba, jeigu tai neįmanoma dėl objektyvių priežasčių – Tarybos pirmininkui.

Kai pranešti norima apie Tarybos narių elgesį, rekomenduojama kreiptis į TILS vadovą ir bent vieną iš dalininkų. Jei norima pranešti apie dalininkų elgesį, rekomenduojama kreiptis į kitus, su pranešimu nesusijusius, dalininkus ir TILS vadovą.

11. POVEIKIO SPRENDIMŲ PRIĖMIMUI DARYMAS

Kai sieksime daryti įtaką viešąją politiką formuojantiems asmenims ir organizacijoms, visuomet juos informuosime, jog įtaką daryti siekiame TILS vardu. Visada sieksime įtaką daryti skaidriai ir atskaitingai.

Viešai atskleisime mūsų pastangas daryti poveikį viešai pranešdami apie susitikimus su sprendimus priimančiais asmenimis bei politikais organizacijos interneto svetainėje ir viešindami mūsų pasiūlymus teisėkūrai.

Taip pat informuosime apie bet kokius tinklus ar asociacijas, kurių formalus narys yra TILS arba su kuriomis TILS bendradarbiauja.

12. VIEŠI PASISAKYMAI

TILS darbuotojai, Tarybos nariai ir dalininkai bendraudami viešai kaip TILS atstovai turi pateikti TILS strategiją atitinkančias pozicijas.

13. KODEKSO ĮGYVENDINIMAS IR PAKEITIMAI

TILS vadovas aktyviai skatina dialogą organizacijoje etikos klausimais, konsultuoja darbuotojus ir užtikrina, kad organizacijos veikla atitiktų Kodekso nuostatas.

Kodeksas viešinamas TILS oficialioje interneto svetainėje, su juo supažindinami visi TILS darbuotojai, dalininkai, Tarybos nariai.

TILS vadovas nuolat stebi, ar šio Kodekso taisyklės atitinka realią situaciją ir, prireikus, inicijuoja Kodekso peržiūrėjimą. Visi TILS darbuotojai, turintys idėjų ar pastabų šiam kodeksui, gali bet kada su jomis kreiptis į TILS vadovą, kuris visas pastabas privalo apsvarstyti ir, prireikus, inicijuoti Kodekso pakeitimus.

TILS Elgesio kodeksas yra priimamas ir keičiamas dalininkų sprendimu, prieš tai Elgesio kodekso projektui pritarus $\frac{2}{3}$ TILS darbuotojų.